

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **MARK WEISBROT***

Το έλλειμμα δημοκρατίας στην Ευρωζώνη

Όλοι φαίνεται να συμφωνούν ότι η μεγάλη νίκη του ΣΥΡΙΖΑ αποτελεί ορόσημο για την Ευρώπη, η οποία πλήττεται από υψηλή ανεργία και την αδυναμία της να ανακάμψει από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και ύφεση του 2008-2009. Τι είδους ορόσημο θα είναι όμως; Μπορούμε να πάρουμε μια ιδέα αν επικεντρωθούμε σε ορισμένα βασικά ζητήματα, ιδίως στην οικονομική πολιτική, για τα οποία εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη σύγχυση στη δημόσια συζήτηση. Ο ίδιος ο κ. Τσίπρας διακήρυξε την Κυριακή ότι «η δημοκρατία θα επιστρέψει στην Ελλάδα». Κάτι που σε μεγάλο βαθμό παραβλέφθηκε ως απλή ρητορεία, αλλά στην πραγματικότητα αφορά τον πυρήνα του βασικού προβλήματος όχι μόνο της Ελλάδας αλλά

της Ευρωζώνης. Ακόμη και η περιορισμένης λογοδοσίας αμερικανική Δημοκρατία αποδείχθηκε απείρως ανώτερη από την οικονομική απολυταρχία της Ευρωζώνης. Στις ΗΠΑ η ύφεση διήρκεσε μόλις 18 μήνες, όσο αρχικά και στην Ευρωζώνη. Ωστόσο στη Ζώνη του Ευρώ ακολούθησε μια δεύτερη ύφεση το 2011 και μόλις πρόσφατα ξεκίνησε η αναιμική ανάκαμψη. Το αποτέλεσμα ήταν η ανεργία να βρίσκεται στο 11,5%, δηλαδή υπερδιπλάσια απ' ό,τι στις ΗΠΑ. Η διαφορά οφείλεται στην οικονομική πολιτική.

Εμείς είχαμε μέτριας ισχύος μέτρα τόνωσης της οικονομίας, εκείνοι δημοσιονομική λιτότητα και πιο αδύναμες χώρες στην Ευρωζώνη.

Σε εμάς η ποσοτική χαλάρωση ξεκίνησε το 2008, η ΕΚΤ ανακοίνωσε

Ακόμη και η περιορισμένης λογοδοσίας αμερικανική Δημοκρατία αποδείχθηκε απείρως ανώτερη από την οικονομική απολυταρχία της Ευρωζώνης.

τη δική της την περασμένη εβδομάδα. Στις ΗΠΑ οι κεντρικοί τραπεζίτες ήταν σε κάποιο βαθμό υπόλογοι στους εκλογείς. Στην Ευρωζώνη περισσότερες από 20 κυβερνήσεις έπασαν, αλλά παρ' όλα αυτά επί χρόνια συνεχιζόταν η εφαρμογή της καταστροφικής πολιτικής της τρόικας.

Αυτή η πολιτική ίσως δεν απέτυχε πιο οικτρά πουθενά αλλού στην Ευ-

ρωζώνη παρά στην Ελλάδα. Η ανάδειξη του ΣΥΡΙΖΑ στην κυβέρνηση αποτελεί τη σημαντικότερη πρόοδο που έχουν καταφέρει οι λαοί της Ευρωζώνης στην προσπάθειά τους να επιβάλουν ξανά τη δημοκρατία σε θέματα οικονομικής πολιτικής.

Ο κ. Φρανσουά Ολάντ εξελέγη το 2012 αμφισβητώντας τη λιτότητα, αλλά ποτέ δεν πραγματοποίησε τις υποσχέσεις του. Τώρα είναι η σειρά του κ. Τσίπρα. Ο ΣΥΡΙΖΑ απολαμβάνει ορισμένα πλεονεκτήματα χάρη στην παρέλευση του χρόνου.

Πρώτον, η δημοσιονομική λιτότητα που η Ελλάδα είχε δεσμευτεί να εφαρμόσει έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό. Το κυκλικό προσαρμοσμένο πρωτογενές πλεόνασμα της Ελλάδας που ουσιαστικά δείχνει τον βαθμό της δημοσιονομικής λι-

τότητας ήταν μόλις 0,3% το 2014, από 5,7%-6% τα προηγούμενα χρόνια. Έτσι εξηγείται γιατί άρχισε να αναπτύσσεται, επιτέλους, η οικονομία κατά 0,6% το 2014. Δεν έγινε επειδή «λειτούργησε» η λιτότητα, όπως ισχυρίζονται ανερευθίαστα ορισμένοι, αλλά γιατί απλούστατα τελείωσε. Επίσης, η Ελλάδα ολοκλήρωσε την οικονομική προσαρμογή που της επέβαλαν οι τιμωροί της ως βασικό στόχο της λιτότητας. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έχει μετατραπεί σε πλεόνασμα, όπως πλεονασματικό είναι και το πρωτογενές ισοζύγιο. Κανείς δεν μπορεί πλέον να ισχυριστεί βασίμως ότι οι Έλληνες ζουν πάνω από τις δυνάμεις τους. Ο λαός μίλησε και τώρα η μπάλα βρίσκεται στο γήπεδο των ευρωπαϊκών αρχών.

Βρίσκονται προ διλήμματος, διότι αν υποχωρήσουν στον ΣΥΡΙΖΑ, μπορεί να ακολουθήσει η Ισπανία, όπου στις δημοσκοπήσεις προηγείται το κόμμα των Podemos. Από την άλλη πλευρά, αν αρνηθούν οι ευρωπαϊκές αρχές να διαπραγματευτούν με τον ΣΥΡΙΖΑ, υπάρχει ο κίνδυνος η Ελλάδα να βγει από το ευρώ. Ο πραγματικός φόβος των ευρωπαϊκών αρχών είναι ότι μετά την αρχική κρίση και φυγή κεφαλαίων, η ανάκαμψη της οικονομίας μπορεί να είναι πολύ ταχύτερη απ' ό,τι στην υπόλοιπη Ευρωζώνη, προτρέποντας και άλλες κυβερνήσεις να την εγκαταλείψουν.

* Συνδιευθυντής του αμερικανικού think tank Center for Economic and Policy Research στην Ουάσιγκτον.